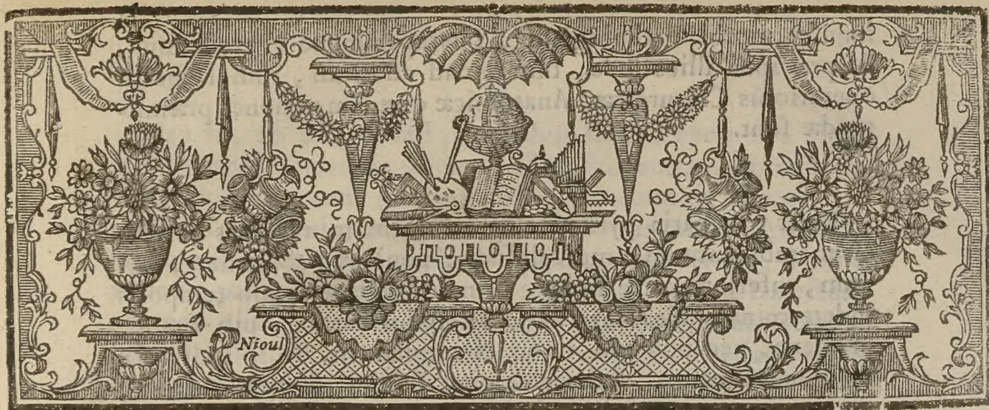

D. O. M.

DE VESICÆ PARACENTESI.

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

ARII humores à ſanguinis mole ſecreti eoſdem uſus non obtinent. Alii intrà corpus permanent; alii partìm foràs excernuntur; penitùs eliminantur ultimi. Ab ipſis contrà naturæ leges retentis aut coacervatis innumeri ferè oriuntur morbi; quorum, acerbior vix ullus celeriùs oritur, illo quem parit urina in veſicâ collecta, detenta, nullomodo excreta, quemque Iſchuriæ nomine Græci ſalutârunt. Dirus iſte affectus auxiliis Chirurgiæ citiſſimè arcendus, ſæpe ſæpiùs remediis efficacioribus indocilis, nec-non ope catheteriſmi quandoque inſuperabilis, ægrum doloribus atrocibus indeſinenter excruciatum ineluctabili paucis diebus traderet letho, niſi Chirurgus tempeſtivam inſtituens veſicæ paracenteſim, ægrum ex orci faucibus eriperet. Priuſquàm autem

G

hujusce morbi Pathologiam, Therapeiamque aggrediamur, de præcipuâ illius sede, tùm quoad affectum, tùm respectu operationis Chirurgicæ, Anatomicæ quædam notiones præmittendæ sunt.

I.

VESICA urinaria pyri vel lagenæ formam referens, viscus est membranaceum, musculosum, ponè os pubis situm, cavum, inferiori parte latius, urinæ servandæ spatio temporis indeterminato dicatum. Varia est ipsius forma, pro ætate, pro sexu, nec-non pro variis circumstantiis. In ipsâ diversæ objiciuntur partes, scilicet cervix, fundus, corpus, latera, nec-non aperturæ, urinæ tùm admittendæ, tum excernendæ inservientes. Eâdem structurâ ac ventriculus, gaudere videtur. Superiùs, posteriùs & lateraliter peritonæi lamellâ cingitur. Reliquum vesicæ corpus ejusdem textu cellulari tantùm circumdatur.

TRES deindè numerantur membranæ, una quæ musculosa, secunda quæ nervea, tertia quæ villosa cognominantur. Musculosam efformant varia fibrarum stamina, quæ longitudinalem, obliquam, transversam lineam æmulantur. Huic subjacet alia quæ nervosæ nomen audit, variis intertexta tendineis fibris, obliquè intrà se, invicem intersectis. Ultima reperitur villosa, rore mucilaginoso continuò madens, vesicæ ab urinæ acrimoniâ servandæ destinato.

VARIIS cum partibus vicinis fruitur connexionibus.

APUD viros cum intestino recto, urethrâ, vesiculis seminalibus; cum vaginâ apud mulieres intermedio textu cellulari connectitur: in utroque verò sexu ossibus pubis alligatur, ope tàm fibrarum ligamentorum vices gerentium, quàm fasciculorum carneorum ab ipsis ossibus pubis orientium, ad cervicem vesicæ obliquè vergentium, ipsisque fibris tunicæ musculosæ mutuò insertorum.

IN parte infimâ tria perspiciuntur foramina: duo ureterum orificia; tertium prostatæ glandulæ crassâ substantiâ circumdatum, ut colli vesicæ finis, & urethræ origo, considerandum.

VESICAM alluunt vasa sanguifera & nervosa.

AB hypogastricis arteriæ oriuntur. Umbilicales dictæ, ramulis ad latera vesicæ distributis ad umbilicum perveniunt ipsas comitante uracho. Ab ischiaticâ & epigastricâ arteriolas mutuatur aliundè vesica. Eodem ferè modo venæ distribuuntur.

Nervi, ab intercoſtali, à paribus ſacris, nec-non à plexu meſenterico inferiori prodeuntes illius ſubſtantiam perreptant.

Perinæum vocant Anatomici ſpatium anum & ſcrotum interjacens; cui cutis obſervatur pilorum bulbis conferta, in duas diviſa partes lineâ quam *Raphè* Græci nominaverunt, à pene ad anum protensâ. Subter cutem reperiuntur urethræ trajectus, nec-non aliæ partes, ut muſculorum erectorum, acceleratorum, tranſverſorumque expanſiones, ramulis arteriarum pudendarum irrigatæ.

I I.

Urina actione renum à ſanguine ſecreta, per ureteres ad veſicam allata, ibi commoratur, donec quantitate nimiâ vel acrimoniâ naturali fibrarum veſicæ contractionem excitans, auxiliantibus diaphragmate muſculiſque abdominalibus, ſphincteris reſiſtentiâ ſuperatâ, per urethram foràs eliminetur, niſi exitum ejus prohibeant impedimenta præternaturalia.

Illa autem ad quatuor capita revocari poſſunt.

Primum, varias offert veſicæ affectiones, ut inflammatio cervicis, paralyſis, ſpaſmus, &c.

In ſecundo conſiderantur ſubſtantiæ extraneæ in veſicâ congenitæ: cujus generis ſunt calculi, pus, ſanguis, urina diutiùs retenta, viſcidior mucus, vermes (*a*), fungi.

Ad tertium referuntur morbi vel affectus veſicæ alieni, inter quos annumerantur graviditas, corpora extranea inteſtino recto tenaciter adhærentia; fœces alvinæ induratæ; hæmorrhoides ultrà modum ſanguine turgentes; abſceſſus anum ambiens; tumores vel ſcirrhi collum veſicæ comprimentes; proſtata (*b*) vel ſcirrhoſa vel juſtò grandior.

Ad quartum denique pertinent urethræ pravæ diſpoſitiones; ſcilicet illius conſtrictio, à ſubſtantiâ ſpongiosâ tumefactâ, vel à cicatricibus ulcerum, procreata: quibus adjungitur urethra collapſa, affectus ſenibus familiaris quo fibræ ſuo orbatæ elaterio rugas ſeu plicas canalem obſtruentes efformant.

I I I.

A cauſis mox enumeratis exitum lotii præcludentibus, citiùs

(*a*) Bibliot. Chirurg. Manget. tom. 4. pag. 323.
(*b*) Morgagn. Adverſar. Anatomic. III. pag. 83.

vel tardiùs funesta progignuntur symptomata. Singularum ischuriæ causarum genio consulens Chirurgus, quandoque felici cum successu eas diversis propugnat armis. Sæpè sæpius autem omnibus adhibitis incassùm remediis sævit crudelior morbus ; & tam vehementi constrictione coarctatur vesicæ sphincter, ut introductio catheteris vel à peritissimis nullatenùs obtineri queat. Tunc imminente letho unicum superest auxilium, punctura vesicæ administranda ; dummodò absit à perinæo abscessus, urethra propè cervicem vesicæ callositatibus suppuratione solvendis non fuerit referta, nec prostata scirrhosa, nec tandem vesica à fungis aut à calculo liberanda : his enim casibus, ad perfectam curationem, competit incisiò sive sectio perinæi aut vesicæ, quæ ad nostrum minùs pertinet scopum.

I V.

Paracentesis vesicæ variis modis, variis in vesicæ partibus celebrata fuit. Suprà pubem in parte anteriori ipsius corporis, & in perinæo per cervicem vel corpus ipsum intrudi valent varia instrumenta.

Toletus (*a*) & *Dyonisius* (*b*) modum ab antiquioribus adhibitum tradunt. Ope scalpelli angusti, ancipitis, peragitur incisio in eâ perinæi parte quam pervadit scalpellum in methodo per magnum apparatum institutâ, donec ferrum vesicæ cavitatem invenerit, quod ab urinâ juxtâ scalpellum prorumpente subitò dignoscitur. Specillo ad latus scalpelli producto manu dextrâ, ipso scalpello manu *sinistrâ firmato* ac deinde retracto ; tubulus vel fistula argentea, quatuor circiter pollices longa, per factum in perinæo vulnus, ducente specillo in vesicam conducitur, & funiculi plani vel fasciæ accommodatæ beneficio retinetur. Cannula continendæ vel excernendæ urinæ dicata turundâ obturatur, sicque continetur donec ischuriæ causa avulsa fuerit. *Dyonisius* autem (*c*) istum operandi modum, ad normam apparatûs lateralis instituendum, expeditiorem utilioremque reputavit. *Colotus* (*d*) punctionem perinæi ad normam magni apparatûs conficiendam, hoc modo proponit. Ægro ritè disposito, intromittit in urethram catheterem.

(*a*) Libr. de Lithotom.
(*b*) Operat. Chirurgic. demonstrat. III.
(*c*) Loco citato.
(*d*) Libr. de Lithotomiâ.

ſulcatum, donec impedimentum catheteris progreſſum ulteriorem prohibeat. Deinde ſcalpello lithotomo perinæum & urethram ſecat ut in magno apparatu, donec in ſulcum catheteris pervenerit apex, vulnuſque infligit non adeò amplum quàm in calculi ſectione. Poſteà ductorem canaliculatum, *le Gorgeret*, in veſicam per cervicem introducit, quoaduſque urinæ defluxus ductorem ad illam perveniſſe certò certiùs indicet. Evacuatâ urinâ, tubulum, dirigente ductore canaliculato, in veſicam intrudit, cœteraque, ut anteà actum eſt, perficit.

Consideratis his operationibus modò memoratis, patet haſce inciſiones non tantùm competere urinæ evacuandæ, verùm etiam morbo locali tractando potiùs præſtare. Quotiès enim urina retinetur, cum quandoquè adſint affectus locales difficillimè ſolvendi (paragrapho III. enumerati) tunc impar foret ſimplex punctio, & his operationibus tantùm, difficilioribus licet, feliciter debellaretur morbus.

Non item quando iſchuria oritur ab inflammatione aliiſve cauſis (paragrapho II. expoſitis): tunc enim illis curandi rationibus, tutior, commodior præſtat punctura, quâ veſica ſectionis expers, vulnuſculo tantùm ab acu intrà corpus illatâ, perforatur. Hæc methodùs veram & propriè dictam veſicæ puncturam conſtituit.

Illa autem vel ſuprà pubem ad normam alti apparatûs, vel in perinæo ad inſtar lateralis methodi, vel in parte poſteriori veſicæ, acum ducendo per viam inteſtini recti, adminiſtratur.

Qui ſuprà pubem eam inſtituere voluerit, acum tubulo incluſam antè pubis ſymphyſim, eâ parte quam incidere ſolent Lithotomi in alto apparatu, in anteriorem corporis veſicæ partem providè deprimat. Acu retractâ per tubulum in plagâ relictum exit urina. Tubulus circùm corpus alligatus obturatuſque retinetur, donec morbus iſchuriam producens fuerit devictus. Tunc ſublato tubulo, vulnuſculum breviter ſanatur (*a*).

Ad punctionem in perinæo inſtituendam (*b*), reſupinus in

(*a*) Vid. *Roſſet.* de part. Cæſar. pag. 268.
Colot. Lib. de Lithotom. pag. 45.
Merius Hiſtor. Acad. Scientiar. ann. 1701.
Midleton. Lib. de alt. operat. pag. 52.

(*b*) Vid. Riolan. Enchirid. Anatomic. Lib. 2. cap. XXX. Thevenin. Chirurg. Pariſienſ. oper. Chirurg. cap. CXXI. Comment. Acad. Reg. Scient. Pariſ. ann. 1701.

lecto collocandus æger, situm tenens magis horisontalem quàm secundùm apparatum magnum. A ministris contineatur immotus. Tunc Chirurgus indice sinistro oleo illito in anum introducto, vesicam undulantem percipit; ipsoque digito intestinum rectum versùs latus dextrum detorquet. Intereâ manu dextrâ acum triquetram fistulâ suâ munitam, anum inter & ossis ischii sinistri Tuber horisontaliter intrudit in cavitatem vesicæ, inter collum & ureterem sinistrum; retractâ paululùm acu, per cannulam jugiter effluens urina vesicam perforatam planè demonstrat. Tum acû sublatâ, urinâ penitùs effluxâ, fistula turundâ clauditur, firmaturque mediantibus spleniis apparatuque convenientibus. Quoties urinam edendi necessitate stimulatur ægrotans, aufertur turunda, fistulaque in suo situ conservatur quoadusque causâ morbi remediis idoneis devictâ, vias naturales lotium percurrere valeat. Tunc sublatâ fistulâ paucis diebus consolidatur vulnusculum.

Si causa ischuriæ radicitùs tolli nequeat, ut ætate provectioribus aliquotiès accidit, per reliquum vitæ decursum cannulam, argenteam in vesicâ gestare debet æger cochleâ claudendam ut ad libitum continere & emittere valeat urinam.

Paucis abhinc annis D. Fleurant (*a*) Chirurgus Lugdunensis peritissimus, hanc novam excogitavit vesicæ puncturam. Acum triquetram curvam, cujus apex in cannulâ recondendus, sub indice digito latentem per anum introducit in intestinum rectum altiùs quantùm fieri potest: tunc manûs vola cui insidet acûs manubrium, ipsum sursùm repellendo, acum impellit vi moderatâ, rectum pervadens in cavitatem vesicæ. Per cannullam urinâ confluente extrahitur acus, firmaturque cannula ad ani marginem auxiliante decenti apparatu.

V.

Unam quamque punctionis methodum indifferenter admittendam minimè putandum. Una quæque provariis casibus utile pensum potest absolvere; Imò alia aliis absolutè quandoque est anteponenda.

Punctio suprà pubem commodior ac præstantior *Toleto*, *Riolano*, *Rosseto* visa, à *Meryo*, *Douglassio*, *Midletono* aliisque feliciter aliquotiès celebrata fuit. Equidem hac me-

(*a*) Vid. Miscellan. Chirurgic. Domini Pouteau Doctor. in Medicin. & in Chirurg. Lugdun. ann. M. D C C. LX.

thodo brevior certiorque in veficam via : at illâ adhibitâ, urina quæ fupereft in infimâ parte veficæ per cannulam totaliter evacuari non poteft. Aliunde contracta vefica moleque imminuta à cannulâ removetur, infiltrationemque urinæ intrà textum cellularem parit. Longiorem cannulam curvam adhibendam fruftrà objiceretur; hæc enim tùm veficæ parieti incumbens, ipfiùs membranas inflammatione afficere poteft, imò perforare, uti conftat ex obfervatione Sharpii (*a*). Parcè ergò adhibenda, & tunc tantùm idonea æftimetur quando prægrandi tumore fcirrhofo occupatur perinæum & ægri vires fectionem admittere non valent, vel quandò veficæ cervix inflammatione breviter folvendâ afficitur.

Commoda quædam præ fe ferre videtur, quæ per inteftinum rectum celebratur veficæ punctio. Hac methodo facilis & ferè abfque dolore in veficam penetratio, veficæ pars inferior aperitur, unde facilis urinarum effluxus. At hæ utilitates accidentibus pertimefcendis impares abfolutè videntur. Alvum enim deponendo, cannula faciliùs motu ad hanc functionem congruo, dimoveri poteft. Si tenefmis aut alvi fluxu crebriori laboraret æger, incommoda certè cannula, fin minùs noxia aut à fede deturbaretur. Denique fi paucis diebus non evanefcat morbus, inflammatio præfentiâ cannulæ orta fubfequenfque fuppuratio, accidentibus difficillime curandis, aut etiam fiftulæ difficiliùs fanandæ originem darent.

Commodior ergo tutiorque, quantùm morbi indoles admittit, punctio per perinæum inftituta. Vefica enim in parte inferiori perforatur, urinarum inde verfùs tubulum affluxus faciliorque evacuatio : in quocumque ægrotantis fitu commodiùs certiùfque retinetur cannula; nonnifi difficilè, à veficâ dimoveri poteft, *five plena five vacua fiat*; à cannulæ præfentiâ nihil mali pertimefcendum, nihil incommodi parit, diutiùs licet in veficâ permaneat, longiorque morbi antecedentis obtineatur curatio. His ritè ponderatis, concludendum tutiorem certioremque effe per perinæum punctionem ideòque cæteris punctionibus non immeritò anteponendam (*b*).

(*a*) Vid. *Recherches fur l'état préfent de la Chirurgie pag.* 155 *& fuiv.*

(*b*) Vid. Synopf. Differtation. quam in comitio Acad. Reg. Chirurgic. public. communicavit celeberrim. Actûs Præfes fub hoc titulo. *Parallele des différentes méthodes d'ouvrir la veffie dans le cas de rétention d'urine. Mercure de France*, Décembre 1761.

Has Theses, DEO JUVANTE, & Præside M. TUSSANO BORDENAVE, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Scholarum Antiquo Præpoſito, Profeſſore Regio, Regiæ Chirurgorum Academiæ Conſiliario & pro Commercio Extraneo Secretario, Academiæ Florentinæ Socio, *tueri conabitur*, JOANNES-NICOLAUS LAMBLOT, *Pariſinus*, *in almâ Univerſitate Pariſienſi artium Liberalium Magiſter*, *ultimis bellis Primarii Caſtrorum Exercituumque Chirurgi adjutor*, *nec non*, Regii Principis Infantis Hiſpaniarum, Ducis Parmenſis &c. *Olim Chirurgus Primarius deſignatus*, *Regiæ Chirurgiæ Academiæ Correſpondens*; *Theſeos Author.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS;

Die Sabbati 8ª. *menſis Junii*, *à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam*, *Anno R. S. H.* 1765.

PRO ACTU PUBLICO

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis P. AL. LE PRIEUR, Regii Chirurg. Collegii Typographi.